

ŠTEVILKA 5

LETNIK XXXI

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE V LJUBLJANI

V LJUBLJANI, DNE 15. MAJA 1930

VSEBINA: Glavna skupščina Zadrúžne zveze v Ljubljani. — Načelstveno poročilo. — Dr. J. Basaj: O obrestni meri pri nas in drugod. — Gospodarski pregled. — Zadrugam! Iz našega zadrúžništva. — Zadrúžništvo v državi.

Priloga „Narodnega Gospodarja“ št. 5, I. 1930.

Za vsa objavljena vabila, pri katerih ni izrecno drugače določeno, velja določba: Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov.

Glavna skupščina Gospodarskog trgovač-kog društva Aleksandrovo, otok Krk, r. z. n. o. j., obdržavati če se dne 1. jun. 1930. u 16 sati u društvenim prostorijama sa slijedećim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnje glavne skupštine. 2. izveštaj upravnog i nadzornog odbora. 3. čitanje i odobrenje računskog zaključka za god. 1929. 4. čitanje revizijskog izveštaja. 5. izvršenje naredbe revizije. 6. izbor upravnog i nadzornog odbora. 7. promjena pravila. 8. eventualije.

Občni zbor Kmetijske zadruge v Ambrusu, r. z. z. o. z., se bo vršil 29. maja 1930 popoldne ob 3. uri v občinski pisarni. Dnevni red: 1. poročilo načelnika. 2. odobritev rač. zaključka za 1. 1929. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti.

Občni zbor Živinorejske in mlekarske zadruge v Ambrusu, r. z. z. o. p., se bo vršil 1. junija 1930 ob pol 4. uri pop. v župnišču. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za leto 1929. 5. sprememba pravil. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Bočni, r. z. z. n. z., se bo vršil 25. maja 1930 ob 9. uri dop. v poslovnem prostoru. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje račun. zaključka za 1. 1929. 3. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Bučki, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 25. maja 1930 ob 15. uri v župnišču. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za 1. 1929. 5. prosti razgovor.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice Cerklje ob Krki, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 25. maja 1930 po prvi sv. maši v uradnem prostoru s sledećim dnevnim redom: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za leto 1929. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijske zadruge v Cerkljah pri Kranju, r. z. z. o. p., se bo vršil dne 25. maja t. l. ob 3. uri popoldne v hiši Jan. Narobe v Cerkljah. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. volitev treh udov načelstva. 3. volitev nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za 1. 1929. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Mlekarske zadruge v Črnomlju, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 29. maja 1930 ob 9. uri v uradnih prostorih s sledećim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za 1. 1929. 4. volitev dveh članov nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice v Črnomlju, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 25. maja 1930 ob 9. uri v uradnih prostorih s sledećim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev račun. zaključka za leto 1929. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Dramljah, r. z. z. n. z., se bo vršil 25. maja 1930 ob 8. uri dopoldne v uradnem prostoru. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. čitanje revizijskega zapisnika. 3. pregled in potrdilo računskega zaključka za 1. 1929. 4. izvolitev enega člana v načelstvo. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Dobravi pri Kropi, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 29. maja 1930 ob 16. uri v zadrúžni pisarni na Srednji Dobravi pri Kropi št. 11. Dnevni red: 1. čitanje in odobritev zapisnika o zadnjem obč. zboru. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. potrjenje rač. zaključka za 1. 1929. 5. slučajnosti.

Občni zbor Mlekarske zadruge v Izlakah, r. z. z. o. z., se bo vršil 29. maja 1930 ob 3. uri pop. v zadrúžni dvorani. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za 1. 1929. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti.

Izredni občni zbor Prve žebljarske in železo-obrtne zadruge v Kropi in Kamni gorici, r. z. z. o. z., se bo vršil 24. maja 1930 ob 15. uri popoldne v prostorih zadruge. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo. 3. sklepanje o dotacijah penzijskega zaklada. 4. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Sv. Kunigundi na Pohorju, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 25. maja 1930 ob 9. uri dopoldne v pisarni posojilnice. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem obč. zboru. 2. poročilo načelstva in računskega pregledovalca. 3. odobritev račun. zaključka za 1. 1929. 4. slučajnosti.

Občni zbor Posojilnice v Sv. Križu pri Kostanjevici, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 1. junija t. l. po prvi sv. maši v zadrúžnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje in odobritev zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobritev račun. zaključka za 1. 1929. 5. volitev načelstva. 6. volitev nadzorstva. 7. slučajnosti.

NARODNI GOSPODAR

GLASILO „ZADRUŽNE ZVEZE“ V LJUBLJANI.

Člani „Zadruž. zveze“ dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane po 25.— Din na leto, za pol leta 12.50 Din.
 — Cena inseratov po dogovoru. — Izhaja 15. dne vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo. —

Glavna skupščina Zadružne zveze v Ljubljani.

Ob zelo veliki udeležbi se je vršil letošnji občni zbor Zadružne zveze v Ljubljani dne 30. aprila. Bila je to ravno trideseta redna glavna skupščina in zato je razumljivo, da so na zborovanje svoje matice prihiteli mnogoštevilni zadrugarji iz vseh krajev naše ožje domovine.

Skupščino je otvoril predsednik Zveze dr. Anton Korošec, minister za šume in rude, ki je pozdravil navzoče zastopnike oblasti, predvsem bana dravske banovine g. ing. Dušana Serneca, dalje zastopnika kmetijskega oddelka banske uprave, gg. dr. Antona Milavca in ing. Zidanška ter ravnatelja Kmetijske družbe g. ing. Laha.

Na predlog ravnatelja Fr. Gabrovška je bila odposlana kabinetni pisarni sledeča brzojavka:

Njegovemu Veličanstvu kralju Aleksandru — Beograd. — Slovenci zadrugarji, zbrani na glavni skupščini Zadružne zveze v Ljubljani pošiljajo udane pozdrave visokemu zaščitniku zadrugarstva in njegovi kraljevski hiši. Dr. Korošec.

Dalje sta bila odposlana brzojavna pozdrava predsedniku ministrskega sveta generalu Petru Živkoviču in kmetijskemu ministru dr. Otonu Frangešu.

Predsednik se nato spominja smrti člana Zvezinega nadzorstva g. dr. Josipa Jeriča, ki je preminul 21. februarja 1930. V Zvezi-

nem nadzorstvu je bil od leta 1919 dalje. Dalje omenja smrt odličnega zadrugarja dr. Matka Laginje, ki si je za zadružništvo med istrskimi Hrvati stekel nevenljivih zaslug. Tudi on je sodeloval pri Zvezinem vodstvu in je od l. 1904 do l. 1924 pripadal kot član njenemu širšemu odboru. V počastitev spomina obeh umrlih funkcionarjev so se zborovalci dvignili raz sedeže.

Nato naznani predsednik, da so skupščino brzojavno oziroma pismeno pozdravili: Osrednja jednota gospodarskih zadrug v Pragi, Glavni zadružni savez v Belgradu, Zadružna zveza v Zagrebu, Zadružna matica v Splitu, Savez zemljičarstvenih zadruga v Vel. Bečkerekcu, „Agraria“ v Novem Sadu in načelnik v poljedelskem ministrstvu g. Velja Stojković.

Pred prehodom na dnevni red je predsednik dr. Korošec v daljšem poročilu orisal splošno stanje kmetijstva v prošlem letu in se tudi dotaknil nekaterih stvari, ki v prvi vrsti zanimajo zadružništvo.

Vkljub splošno povoljni letini lanskega leta so se v posameznih panogah kmetijstva pojavile krize, n. pr. v hmeljarstvu in vinarstvu, ker se pridelki niso dali spraviti v denar po zadovoljivih cenah. Ob času dobrih letin se sploh kmetijski produkti slabo prodajajo. Te težave se pojavljajo v celi državi. Zato se je vlada odločila, da ustanovi močan

zavod za vnovčevanje kmetijskih proizvodov, ki se bo imenoval Priviligirano izvozno delniško društvo in bo imel glavnico 50 milj. dinarjev. Pri tej organizaciji bo udeleženo tudi združništvo. Družba bo prosta davkov in taks. V upravi bo tretjina zadrugarjev.

Kmetijstvo še danes nima zakonitega zastopstva. Zato mora združništvo zastopati tudi take interese kmetijstva, ki prav za prav ne spadajo v njega delokrog in skuša vplivati v agrarnem smislu na trgovinsko in carinsko politiko. Na ta način se je že marsikaj doseglo v korist kmeta, izvršujoč ono, kar bi pripadalo kot naloga kmetijskim zbornicam.

Novi združni zakon je prišel v odločilno fazo. Pričakovati je, da bo kmalu prišel pred zakonodajni svet in da bo ustrezal zahtevam in potrebam združništva.

Pripravlja se tudi zakon, s katerim se bo uredilo razmerje denarnih zavodov med seboj in se bo določil njihov delokrog. Skušalo se bo obenem rešiti tudi vprašanje oderuštva.

Glede stabilizacije denarja se širijo vesti, da bo stabiliziran na nižjem tečaju nego je sedanji (na 8 ali celo 7). Na tako premembo tečaja pa ni nihče mislil. Minister financ je v proračunu izrazil namero, da stabilizira denar na zakoniti podlagi. Kakor se zatrjuje v najbolj merodajnih krogih, se bo stabilizacija izvršila po sedanjem tečaju po mednarodni prometni vrednosti dinarja.

Po izrecni želji Nj. Vel. kralja se morajo vlada, oziroma gospodarska ministrstva baviti z načrtom, da se da vsemu gospodarskemu življenju v njega razvoju stalen pravec. V zadnjih desetih letih ni prišlo do tega, da bi se ustvarile jasne linije v narodnem gospodarstvu. Sedaj se bodo morale določiti smernice za gospodarsko politiko. Ta stalni pravec bo dal gotovo povod za večji gospodarski napredek in bo od tega tudi združništvo imelo svoje koristi.

Ko je bil odobren zapisnik zadnje glavne skupščine, je podal Zvezin načelstveni ravnatelj Fr. Gabrovšek

Načelstveno poročilo,

v katerem je bila podana obširna in izčrpna slika Zvezinega delovanja in načelstvenega poslovanja v lanskem letu. Načelstveno poročilo priobčujemo na drugem mestu današnje številke.

K načelstvenemu poročilu je dodal predsednik nekaj pripomb glede predvojnih državnih dolgov in pojasnil, da bo sedaj prišla tudi ta zadeva na dnevni red, ko je rešeno reparacijsko vprašanje.

Skupščina je brez debate in z odobravanjem vzela na znanje načelstveno poročilo, iz katerega je bilo razvidno, da je Zveza tudi v minulem letu prav zadovoljivo napredovala.

Poročilo nadzorstva

je podal njega predsednik Ign. Zaplotnik. Nadzorstvo je imelo v preteklem letu pet sej. Predsednik nadzorstva se je v svrhu informacije redoma udeleževal načelstvenih sej. Na podlagi zapisnikov o sejah načelstva in po drugih opazovanjih je bilo nadzorstvo natančno poučeno o delovanju načelstva. Nadzorstvo je tudi natančno pregledalo predloženi računski zaključek za l. 1929, iz katerega omenja poročevalec važnejše postavke. Računski zaključek je reelno sestavljen in se njega postavke strinjajo s postavkami v poslovnih knjigah. Zato predlaga nadzorstvo, da se računski zaključek odobri in načelstvu podeli absolutorij.

Računski zaključek

je pojasnil uradni ravnatelj dr. Basaj, na kar ga je glavna skupščina soglasno odobrila.

Dopolnilna volitev nadzorstva.

Namesto pokojnega dr. Josipa Jeriča je bil v nadzorstvo soglasno izvoljen dr. Stanko Žitko, odvetnik v Ljubljani.

Revizijsko poročilo.

Poročilo o reviziji, ki jo je po nalogu Glavnega združnega saveza v Beogradu izvršil njen revizor ing. agr. Ivan Milivoj Varša v času od 27. novembra do 2. decembra 1929, se je dobesedno prebralo.

Na podlagi svojega pregleda konstatuje revizor, da sta poslovanje in stanje Zveze v vsakem oziru na popolni višini. Posebej po svoji funkciji kot denarna centrala zavzema Zveza prvo in vodilno mesto med združnimi organizacijami v naši državi. Za naše razmere je naravnost ogromna moč Zveze pri organizaciji združnega kapitala in ta moč raste od leta do leta. Veliko zapanje, ki ga imajo članice do svoje matice, je popolnoma utemeljeno, ker postopa Zveza v svojem poslovanju popolnoma realno. Krediti se dajejo na podlagi strogih informacij o kreditni sposobnosti in se zavarujejo zadostno. V finančne operacije se spušča Zveza previdno, ne spušča pa se v sfere, ki nimajo organske zveze z nalogami in značajem Zveze in njenih članic.

Organizacija notranje uprave je dobra. treba bi jo pa bilo izpolniti nekoliko močnejše, tako, da se nastavi potrebno število strokovnjakov za organizacijo, vodstvo in strokovno nadzorstvo mlekarških, živinorejskih in sličnih zadrug, ki zahtevajo posebno organizacijsko delo.

Občni zbor je vzel revizijsko poročilo z zadovoljstvom na znanje.

Poročilo o obrestni meri

je podal uradni ravnatelj dr. Jos. Basaj. Poročilo priobčujemo na drugem mestu.

V debati o tem predmetu se je oglasil za besedo delegat Jos. Gostinčar, ki je konstatiral, da more to poročilo o obrestni politiki našega združništva z zadovoljstvom sprejeti vsak pravi zadrugar. Združno gibanje se je začelo zaradi tega, da pobija

blagovno in denarno oderuštvo in da čim bolj potisne obrestno mero za posojila navzdol. V novejšem času se pojavljajo neke struje, ki bi hotele zvišati obrestno mero. Toda visoka obrestna mera pomenja siromaštvo, nizka obrestna mera pa znači blagostanje. Zato naj se obrestna mera nikjer ne zvišuje.

Delegat Jakob Počkaj (Dol. Lendava) opisuje razmere v Prekmurju, kjer je obrestna mera dokaj višja nego v ostalih slovenskih pokrajinah in znaša povprečno za hranilne vloge po 8%, za posojila po 10—12%. Združna zveza je začela akcijo za znižanje, ali to se ni posrečilo, ker so se kreditne zadruge izjavile proti znižanju. Toda ta namera je bila opravičena in se bo morala ob svojem času obnoviti. Prekmurske posojilnice imajo težko stališče, ker so še mlade in ljudstvo še ni zadosti poučeno. Posojilnice so morale držati obrestno mero tako visoko, da so mogle pritegniti hranilne vloge, ki bi bile sicer odšle v druge zavode in posojilnice bi bile ostale brez lastne obratne glavnice. Proti novim posojilnicam se nastopa na ta način, češ da so to od „prišlekov“ osnovane, ne pa domače ustanove.

Podpredsednik Bogumil Remec doda k tem izvajanjem, da je bila Združna zveza, ki je v Prekmurju začela intenzivno širiti združništvo takoj, ko so se razmere nekoliko uredile. Če imajo posojilnice še precejšnje težave, naj se pomisli, da brez borbe ne gre nikjer. Zveza je šla zadrugam vedno na roko. Seveda pa je bilo treba preprečiti, da bi se ljudstvo ne zadolževalo lahkomišlno. Zato se dajejo krediti le za nujno potrebo. Z realnim delom bo pa tudi v Prekmurju kmalu mogoče znižati obrestno mero na takšno stopnjo, kakor je običajna na bivšem Kranjskem ali Štajerskem.

Delegat, minister n. r. g. Vesenjāk pov-

darja, da rentabilnost kmečkih posestev pada. V takih razmerah je treba misliti na znižanje, ne pa na zvišanje obrestne mere. Treba bo tudi poskrbeti za osnovanje gospodarskih zadrug, ki so zelo važne, pa tudi vodstvo je pri njih težavno, ker je treba, da sodelujejo pri njih moralno visoko stoječe osebe. Naše kmetijstvo mora vedno bolj računati s konkurenco drugih držav. Nevarnost je, da postanemo na svoji zemlji gospodarski sužnji. Zato bo treba zadržno organizacijo izpopolniti tudi za prodajo kmetijskih pridelkov in poskrbeti, da bomo v tem oziru konkurenčni.

Delegat Fr. Hrastelj (Maribor) pojasnjuje, v kakšnih razmerah so bili mariborski denarni zavodi in iz kakšnih razlogov so bili primorani zvišati obrestno mero. Upa, da bodo ti razlogi sedaj odpadli.

Isti delegat omenja, da je bilo pred nekaj časa čitati v nekem listu napad na Zvezino denarno poslovanje, češ da ne odgovarja interesom kmetijstva. Za kritiko pa je v prvi vrsti opravičen občni zbor Zveze. Mi, ki poznamo dobro dejansko razmere, smo vedeli, da dotični očitek ni bil na mestu, pač pa smo vedno odobraval postopanje Zveze pri denarnem poslovanju. Take neosnovane kritike naj se ne ponavljajo.

Slučajnosti.

Dr. J. Basaj omenja dve stvari, o katerih je treba da razpravlja zaradi večjega povdarka današnja skupščina. Prva stvar se tiče naložb pri dunajski poštni hranilnici. Vprašanje teh naložb še vedno ni rešeno, dasi je že sklenjena tozadevna mednarodna konvencija. Ve se za pokritje, ne ve se pa za dolgove. Nujno je, da se pristopi k rešitvi te zadeve. V tem pogledu predlaga sledečo resolucijo:

„Vprašanje klirinških naložb in hranilnih vlog pri poštni hranilnici na Dunaju je

bila meddržavna zadeva držav naslednic bivše Avstrije. Ko pa so vse prizadete države izvršile ratifikacijo rimske konvencije od 6. aprila 1922, s katero se ureja vprašanje likvidacije bivše avstrijske poštne hranilnice na Dunaju, je končno 10. junija 1929 konvencija stopila v veljavo.

Sedaj ni nobene ovire več, da se državljanom naše kraljevine klirinška dobroimetja in hranilne vloge pri poštni hranilnici na Dunaju, ki so že enajst let vezana in ležijo brezobrestno, končno lastnikom z obrestmi vred izplačajo.

Gotovo bi bilo tudi v interesu poštne hranilnice kraljevine Jugoslavije, da se stvar glede naložb pri Poštni hranilnici na Dunaju pospešno in pravično reši.

Zato prosijo zastopniki 600 zadrug, članic Zadržne zveze v Ljubljani, zbrani na glavni skupščini 30. aprila 1930, kraljevsko vlado, da blagovoli vse ukreniti, da se klirinške in hranilne vloge pri poštni hranilnici na Dunaju imejiteljem z obrestmi vred čimprej izplačajo.“

Ta resolucija naj se pošlje gospodu predsedniku vlade, ministrstvu za pošte in generalnemu direktorju poštne hranilnice g. dr. Miloradu Nedeljkoviću.

Druga zadeva, ki tudi še čaka rešitve, so predvojne avstrijske rente in deželna posojila. Te papirje imajo razni fondi, zavodi, zadruga in tudi mnogi privatniki. Dobro bi bilo, da se čuje tudi o tem predmetu mnenje naše skupščine in zato predlaga naslednjo resolucijo:

„Predvojna avstrijska državna posojila, kakor tudi stara deželna posojila tvorijo že več kot deset let pereče vprašanje ne le za denarne závode, ampak zlasti tudi za vse male varčevalce in za razne fonde.

Pospešna in pravična rešitev vprašanja avstr. državnih rent in deželnih posojil bi bila predvsem velikega pomena za državne

in banovinske finance. Dvignila bi ugled in zaupanje do državnega gospodarstva na znotraj in na zunaj. Zlasti pa bi se vrnilo malim varčevalcem prepotrebno zaupanje, da bi zopet sodelovali pri podpisovanju državnih, banovinskih in samoupravnih posojil.

Poleg rešitve vprašanja glede rent in deželnih papirjev bi bilo istočasno tudi urediti in vzpostaviti službo kakor tudi amortizovanje za vse te papirje, ki je že od razsula Avstrije ustavljeno.

Zastopniki 600 zadrug, zbrani na glavni skupščini Zadrugne zveze v Ljubljani 30. aprila 1930, se zato obračajo s prošnjo na kraljevsko vlado, da blagovoli to vprašanje pospešno in pravično rešiti. Obračajo se na kraljevsko vlado s popolnim zaupanjem, da bo tudi to eminentno državno vprašanje rešila enako odločno in izključno z vidikov narodnega gospodarstva, kakor je rešila in uredila že veliko število gospodarskih in finančnih zadev, ki so poprej zaman čakale rešitve.“

Ta resolucija naj se pošlje gospodu predsedniku vlade, gospodu finančnemu ministru in gospodu banu dravske banovine.

Obe resoluciji sta bili soglasno sprejeti.

Delegat Karol Škulj (Dolenjavo) opozarja na važnost mlekarških in živinorejskih zadrug, katerih se je zadnji čas dosti ustanovilo. Oboje so zelo koristne, ker skušajo kmetovalcem pripomoči do večjih dohodkov. Zato naj bi tudi vlada in njeni organi posvečali tem panogam kmetijskega gospodarstva posebno pozornost.

Delegat Fr. Hrastelj (Maribor) priporoča, da se smisel za varčevanje vzbuja in pospešuje že pri mladini in naj bi se to vzgojno delo povsod gojilo. Zveza naj bi poskrbela za navodilo.

Dr. J. Basaj odgovarja, da se je vse to že poizkušalo. Marsikaj se pa ni obneslo. Kot najboljše sredstvo so se pokazali do-

mači hranilniki. Zveza je poslala vsem posojilnicam po en hranilnik kot vzorec in navodilo za manipulacijo. Nekatere posojilnice so se temu pozivu odzvale, druge ne, ker smatrajo tako delo za premalenkostno.

Delegat Ivan Černoga (Zdole) tudi priporoča domače hranilnike kot najboljše sredstvo za pospeševanje varčnosti pri mladini. Drugi pripomočki so dragi in nepraktični.

Nek delegat je pri tem omenil, da so se vršile v šoli poizvedbe o hranilnih vlogah, ki so jih imeli šolski otroci pri raznih organizacijah. Vpraša, če smejo otroci imeti take vloge in če so dolžni povedati, kje in koliko jih imajo.

Dr. Basaj odgovarja, da ne obstoji taka dolžnost.

Delegat J. Kete (Vrhnika) omenja, da je današnji trg v Sloveniji tako založen z mlekarškimi proizvodi, da jih bo težko vnovčevati. Zato se bo moralo poskušati, da se uživanje mleka in mlečnih izdelkov poveča in bi bilo treba v tem oziru primerne propagande.

Delegat Lovro Jevnikar (Št. Vid pri Stični) omenja, da je glavna skupščina Zveze dne 19. maja 1921 sklenila, da sme načelstvo včlanjene posojilnice samo dovoljevati kredite do 5000 Din, v zneskih od 5000 do 12.500 Din pa le z dovoljenjem nadzorstva, pri zneskih nad 12.500 Din pa je poleg dovoljenja nadzorstva potrebno še odobrenje Zveze. Za sedanje razmere je ta meja prenizka in zato naj bi se odobrenje Zveze sedanjemu času primerno zahtevalo le pri posojilih nad 25.000 Din.

Dr. Basaj doda, da je bila taka omejitev zelo potrebna in koristna in so bile posojilnice na ta način obvarovane marsikatere škode. Ta meja je pa sedaj res nekoliko prenizka. Zato soglašajo z izvajanjem predgovornika in jih formulira v sledeči predlog:
„Sklep Zvezine skupščine iz leta 1921

se spremeni tako, da sme načelstvo včlanjene posojilnice samo dovoljevati kredite v zneskih do 15.000 Din, v zneskih nad 15.000 do 25.000 Din pa le z dovoljenjem nadzorstva, v zneskih nad 25.000 Din pa je poleg dovoljenja nadzorstva potrebno še dovoljenje Zadrúžne zveze v Ljubljani.“

Ta predlog se soglasno sprejme.

S tem je bil dnevni red končan.

Predsednik dr. A. Korošec se nato zahvali časnikarjem za obisk zborovanja in vsem navzočim delegatom, na kar zaključí glavno skupščino.

Načelstveno poročilo

na glavni skupščini Zadrúžne zveze dne 30. aprila 1930.

Trideseto leto delovanja Zadrúžne zveze priča, kako je zadrúžna misel našemu času primerna in potrebna, kako ni prav nič zastarela, ampak kako je vedno sveža in mlada. Kot pred 30 leti je tudi l. 1929 zadrúžnim delavcem bil jasen cilj: S požrtvovalnim skupnim delom poedincev v korist celote dvigniti gospodarstvo slovenskega ljudstva. Kot l. 1900 je bil zunanji razvoj Zadrúžne zveze tudi l. 1929 živahen in njeno notranje delo intenzivno. V naslednjem naj na kratko navedem nekaj podatkov o razvoju in delu Zadrúžne zveze ter njenih članic v preteklem poslovnem letu.

V začetku leta 1929 je štela Zadrúžna zveza 547 včlanjenih zadrug. Tekom leta je pristopilo na novo 47 članic, odpadlo pa 16, tako da je število naraslo na 578. Stanje deležev je zrastle od Din 1,428.033 na Din 1,520.087·50. Promet je dosegel v l. 1929 Din 1,051,115.622·20. Narastel je torej od preteklega leta za Din 327,611.830·12. Temu primerno so narastle tudi naložbe članic za Din 34,977.609·16. Zvišale so se od preteklega leta za 24·12%. Če upoštevamo obresti naložb, je procent novih naložb še vedno 18%, Gotovo je to ne samo dobro znamenje za zdravi razvoj članic kreditnih zadrug, ampak tudi znamenje zboljšanja discipline pri nalaganju denarja. Krediti v

tekočem računu so narastli na 57,292.171·62 dinarjev, torej so se zvišali za 5,739.446·91 dinarjev ali za 11%.

Razvoj kreditnih zadrug.

Najbolje so se razvijale tudi v preteklem letu kreditne zadruge. Na novo je pristopilo 14 kreditnih zadrug, 2 sta bili izključeni in 1 je stopila v likvidacijo, tako da je znašalo število kreditnih zadrug koncem l. 1929 317. Povdariti moramo, da to niso kake papirnate zadruge, ampak res živahno delujejo. Število je narastlo kljub temu, da je v splošnem Slovenija že na gosto preprežena z mrežo denarnih zadrug. Lahko bi rekli, da se izpopolnjujejo le še zadnje vrzeli. Posebej naj omenimo lep razvoj kreditnih zadrug v Prekmurju, ki so odločilno vplivale na znižanje obrestne mere za posojila in omogočile prekmurskemu malemu kmetu, da je konvertiral svoje dolgove, ki jih je imel poprej drugod po bančnih obrestih. Želimo le, da bi šel ta razvoj še hitreje in da bi padla v Prekmurju tudi obrestna mera za vloge, kar bo le v korist tamkajšnjega kmeta. Zaznamovati imamo tudi nove delavske posojilnice, ki hočejo dvigniti smisel za varčevanje zlasti med delavstvom v industrijskih krajih. To je njihovo polje, tu jim želimo velikih uspehov! Mreža kreditnih zadrug je torej kot rečeno gosta, zato se vse danes trudijo za notranjo izpopolnitev. Njih namen ni in ne sme biti samo zbiranje odvišnega denarja, ampak

morajo vršiti tudi vzgojno delo. Hranilnice in posojilnice so poklicane, da navajajo k modremu varčevanju. Naše ljudstvo zna na eni strani denar zaslužiti ali ga celo pristradati. Vidimo pa, da ga zna na drugi strani tudi lahkomišelnost napraviti. Naši izseljenci in njih težko prisluženi in hitro zapravljeni denar, naše tako preštevne gostilne, nedeljska pijančevanja in neštete druge razvade pričajo, da mnogokrat manjka smisla za pravo varčnost. In vendar je prava modra varčnost in pravilna razdelitev potreb znamenje kulture. Veliki narodi se ne ustrašijo propagirati varčevanja z najrazličnejšimi sredstvi, zato mora tudi naš mali narod napeti vse sile, da ne zaostane za naprednejšimi ljudstvi. To je velika vzgojna in kulturna naloga naših malih hranilnic in posojilnic. Tu je eden velikih razlogov za njih obstoj in za eventualno ustanavljanje novih. Zadruga zveza je radi tega vedno navajala posojilnice, kako naj propagirajo malo varčevanje. Za dan varčevanja 31. oktobra je n. pr. priredila in razposlala dve predavanji; pozvala je zadruge naj poskrbe, da se v tem času na zadružnih sestankih in na raznih društvenih prireditvah govori o potrebi varčevanja. Posojilnice so uvedle na pobudo Zadruga zveze že skoraj povsod domače hranilnike in dosegle z njimi zelo lepe uspehe. Skrbele so tudi za denar izseljencev. Posredovale so zamenjavo valut in deviz potom Zadruga zveze. Tem potom je bilo zamenjanih valut in deviz v znesku Din 4,153.698.62. Posredovala je tozadevno Zadruga zveza v 1116 slučajih. Tudi veliko nalogo malemu človeku pomagati s kreditom po nizki obrestni meri, so vršile naše posojilnice v taki meri, da mirno lahko trdimo, da so vzdržale prav one obrestno mero na tej nižini, s katero se Slovenija lahko ponaša pred ostalimi deli države. Priznamo pa, da so tuintam tudi ne-

katere izjeme, ki jih je treba grajati. Prevelika napetost med obrestno mero za vloge in za posojila ni v smislu zadružništva, ki propagira medsebojno pomoč.

Živinorejske zadruge.

V živahnem razvoju so bile živinorejske zadruge. Na eni strani sta k prebujanju živinorejskih zadrug pomagala zakona o pospeševanju kmetijstva in živinoreje, na drugi strani pa vedno jasnejša zavest našega kmeta, da je njegova rešitev v samopomoči. Kmetstvo ljudstvo je v mnogih krajih pokazalo sedaj res veliko zanimanja za živinorejske zadruge. Bati se je le, da bi zmanjkalo vztrajnosti. Ljudstvo se zaveda, da mora za povzdigo živinoreje samo sodelovati z združenimi močmi, bati pa se je, da bi moglo izgubiti pogum, ker niso pri teh zadrugah uspehi trenutni. Zadruga zveza bo storila svojo dolžnost s poukom in nasveti, jasno pa je, da ne bo zmogla vsega sama, ker ne bo imela sredstev in moči in ker mnogo odločujočih momentov ne spada v njeno področje. Nujno prosimo vse oblasti od občin do države, da gredo prav živinorejskim zadrugam povsod na roke, da veselje, ki ga kmetje danes imajo, ne usahne.

Kriza v vinogradništvu sili vinogradnike, da iščejo novih poti za prodajo vina in za dvig kvalitete naših vin. Mnogi upajo to doseči zadrugnim putem. Zato so nastale nove vinarske zadruge. Toda tudi tu igra veliko vlogo sodelovanje med oblastmi in zadrugami.

Blagovne zadruge so se v preteklem letu dobro razvijale. Vedno pa se še ponavlja žalostna pesem o pomanjkanju zavesti, da je treba držati skupaj v dobrih in slabih razmerah. V zadružništvu igrajo pač moralne sile ogromno vlogo. Te sile budit mora biti naša naloga povsod. Poleg stro-

kovne izobrazbe je treba našemu kmetu zlasti stanovske zavednosti in vzgoje za skupno delo. Če so se čuli v zadnjem času glasovi, da se premalo stori pri nas za blagovno zadružništvo, zlasti za prodajo kmetijskih pridelkov, so izšli ti glasovi iz premalega poznanja razmer. Razvoj teh zadrug ne more prehiteti splošnega razvoja našega kmetijstva in zlasti ne razvoja smisla za skupnost.

Propagandno delo.

Načela zadružništva so preprosta, jasna, očitvidna, toda njih uporaba zahteva globokega razumevanja ter moralne in gospodarske zrelosti. Le na tej podlagi more postati zadružništvo to, za kar je poklicano in usposobljeno. Zadružna zveza je zato smatrala za eno svojih najvažnejših nalog propagandno delo. Po svojih najboljših močeh se je trudila, da zanese misel o potrebi zadružnega dela in duha v najširše sloje.

Samo nekatere stvari naj omenimo. Izdajala je „Narodnega Gospodarja v 1400 izvodih. Mnoge zadruge so ga naročile za vse svoje člane načelstva in nadzorstva. Gotovo so s to sorazmerno malo žrtvijo storile zelo veliko delo v svojem področju. Prav bi bilo, da bi jih posnemale tudi ostale zadruge. Poleg „Narodnega Gospodarja“ so prinašali mnogo člankov o zadružništvu tudi drugi listi, tako „Slovenski Gospodar“ in zlasti „Domoljub“. Za te poljudne članke naj bo na tem mestu izrečena uredništvu, ki je dalo na razpolago svoje prostore, prisrčna zahvala. „Domoljubu“ in „Slovenskemu Gospodarju“ je Zadružna zveza tudi priložila svoj kalendar, ki naj bi seznanil zlasti naše preprosto ljudstvo z zadružništvom in njegovo matico Zadružno zvezo. Tiskan je bil v 64.000 izvodih. Referat prof. Priola o sadjarskih zadrugah smo razširili v posebni brošuri v 10.000 izvodih. Še več kot s tiskom smo skušali doseči z živo besedo. 92 pre-

davanj je bilo preteklo poslovno leto pri raznih zadrugah, kjer je en ali drugi odposlanec Zadružne zveze govoril o zadružništvu. V tem niso vštete udeležbe na občnih zborih od strani funkcionarjev Zadružne zveze in ne udeležbe na sestankih za ustanovitev novih zadrug. Ker živa beseda mnogo več izda kot tisk, bi bilo želeti, da skuša vsaka zadružna prirediti vsako leto vsaj en sestanek svojih zadrugarjev s predavanjem o zadružništvu. Poleg teh predavanj je bil stalen pouk o zadružništvu in knjigovodstvu na Orgljarski šoli v Ljubljani in Celju in tečaj za duhovnike, ki delujejo v zadružništvu.

Zadružna šola je preteklo leto začela 16. tečaj. Gojencev je bilo ob začetku 36, ob koncu 30. Zadružna zveza je podpirala 21 gojencev. Zadružna šola je namenjena v prvi vrsti onim mladeničem, ki hočejo enkrat delovati v našem zadružništvu kot člani načelstev in nadzorstev. Res je, da je precej učencev, ki si skušajo dobiti potem eno ali drugo pisarniško mesto, vendar moramo reči, da zadružna šola dosega svoj namen in da je zadružništvu v zadnjem desetletju ogromno koristila.

K propagandi zadružne misli je mnogo pripomogla tudi zadružna razstava, ki je bila preteklo leto ob priliki jesenskega velesejma. Oni del javnosti, ki doslej zadružništva ni poznal razen po imenu, je tu spoznal, da je že danes zadružništvo močna sila v narodnem gospodarstvu, da pa ima pred seboj še silne možnosti napredka. Pozornost v javnosti je vzbudil tudi zadružni kongres, ki se je vršil dne 1. septembra v Ljubljani ob res lepi udeležbi.

Kot vsako leto je tudi preteklo leto Zadružna zveza izdala kolikor mogoče popolno statistiko o delovanju svojih članic, ki je brez dvoma danes najboljše statistično delo na tem polju v celi državi. Želeli bi le, da bi članice hitreje poslale po-

trebni material za statistiko in da ne bi nekatere čakale na običajne opomine.

Revizijsko delo.

Drugo veliko delo, ki ga vrši Zadrúžna je revizijsko delo. Število izvršenih revizij raste od leta. V l. 1929 so dosegle revizije doslej najvišje letno število 298. Revizor Glavne zadrúžne zveze v Belgrad konstatira v svojem revizijskem poročilu, da so revizije Zadrúžne zveze v Ljubljani smotrene in temeljite. Želeti je le, da bi zadrúge nasvete revizorjev in njihova striktna naročila vselej hitro, v določenem roku izvršile. Revizorji imajo opraviti z blizu 600 zadrúgami in toliko načelstvi oziroma nadzorstvi. Zato je razumljivo, da se tuintam dogodi, da pride do kake neprijetnosti v medsebojnem občevanju. Toda povsod končno priznavajo skrb in vestnost revizorjev, ki jim gre tudi s tega mesta pohvala. V številu revizij pa niso všteti razni krajši pregledi poslovanja po revizorjih in tudi ne udeležbe pri prvem uradnem dnevu. Računskih zaključkov je sestavil revizorski oddelek na licu mesta pri zadrúgah 115 in v pisarni 78. 72 zadrúg je poslalo svoje računске zaključke revizorskemu oddelku v pregled.

Načelstvo je imelo v preteklem letu 46 sej, pri katerih so se pretresala vprašanja zadevajoče naše zadrúžništvo. Širši odbor Zveze pa je imel 3 seje, eno od teh skupno z nadzorstvom. V Mariboru je kupila Zadrúžna zveza hišo na Miklošičevi cesti št. 2. Storila je to radi tega, da ima lastne prostore za svoje uradnike, ki delujejo v Mariboru. Pomagala pa je s tem tudi novo ustanovljeni Sadjarski zadrúgi, ki je našla v tej hiši primerne prostore. Radi tega je postavka „nepremičnine“ v naši bilanci zrastle kljub rednim odpisom na Din 994 613. Podpisali smo za 1 milijon dinarjev delnic Priviligirane agrarne banke in lom-

bardirali delnice prvih dveh obrokov pri Poštni hranilnici, od koder izvira postavka v bilanci Din 375.000. Udeležili smo se podpisa teh delnic radi splošne koristi zadrúžništva v državi. Vedeli smo in vemo, da pri sedANJI obrestni meri ne more slovensko zadrúžništvo pri tej banki iskati kreditov, vemo pa, da je le v skupnosti moč in prepričani smo, da bo v bodočnosti ta naš nesebični korak koristil tudi slovenskemu zadrúžništvu.

Tajništvo je imelo veliko dela z raznimi pravnimi nasveti, ki jih je bilo treba dajati našim zadrúgam. Mnogo dela dajo zadrúge zlasti ob ustanovitvi. Mirno lahko rečemo, da je vsaka zadrúga, ki se je obrnila za en ali drugi nasvet, ki je prosila eno ali drugo pomoč, našla v Zadrúžni zvezi vedno pomočnico in svetovalko. To delo je za vse zadrúge neprecenljive vrednosti, saj bi nekatere brez te pomoči sploh ne mogle izhajati. Tajnik Kralj je v preteklem letu mnogo delal tudi na načrtu novega zadrúžnega zakona. Upali smo, da bo po sestanku v kmetijskem ministrstvu za končno redakcijo tega zakona, kjer sta odlično sodelovala naš uradni ravnatelj Basaj in tajnik Kralj, zadrúžni zakon končno zagledal beli dan, toda doslej se naše upanje ni izpolnilo. Naj na današnji skupščini ponovimo svojo prošnjo na vlado, da ta za svobodni razvoj zadrúžništva prepotrebni zakon čimpreje stopi v veljavo.

Preteklo leto je načelstveno poročilo navajalo nekatere zadeve, ki so važne za zadrúžništvo in čakajo še vedno rešitve, to je vprašanje 20% - nih bonov. Počasi se bliža rešitvi tudi vprašanje naložb pri Poštni hranilnici na Dunaju. Po poročilih iz zadnjih dni bo treba posebnega zakona, ki bo vse to reguliral in ki bo izšel v teku enega leta. Nikamor pa se ni še premaknilo vprašanje predvojnih rent in kranj-

Skih deželnih papirjev. Vprašanje je važno za vse gospodarske kroge, važno tudi za naše združništvo. Zato tudi tozadevno prosimo vlado, naj to staro vprašanje končno načne in reši.

Iz podatkov, ki smo jih doslej navedli, je razvidno, kako je delo v Zadrugi zvezi narastlo. To se ne pokaže le v številkah, ki izražajo promet, ampak tudi v številkah došlih in odposlanih dopisov. Odposlanih je bilo 21.734 dopisov, 2.207 več kot prejšnje leto, prejetih pa 14.520, 636 več kot prejšnje leto. Raznih okrožnic na zadruge je bilo razposlanih 25, vrhutega pa ima še naš urad v Mariboru 1900 vložnih števil.

Vse navedeno delo je vršilo 19 uradniških moči, vršilo po svojih najboljših močeh in z ljubeznijo do našega zavoda in združništva. Pred glavno skupščino izrekam v imenu načelstva za zvesto delo uradništvu zahvalo in pohvalo.

V dneh od 27. novembra do 2. decembra je izvršila Glavna zadruga zveza pri Zadrugi

ni zvezi redno revizijo. Revizijsko poročilo se danes prebere v celoti. Prebrano je je bilo tudi v seji načelstva in nadzorstva. V smislu tega revizijskega poročila sporočamo, da smo eno nasvetovano izboljšanje že izpeljali in nastavili poleg dosedanjih 5 revizorjev še šestega. Drugega nasveta: nastavitve strokovnih moči za mlekarke, živinorejske in slične zadruge, trenutno ne moremo izvršiti, ker nam manjka sredstev in primernih moči, upamo pa, da bomo v primernem času tudi v tej točki revizorjevi želji ustregli.

Bilanco Zveze za leto 1929 ste čitali v zadnji številki Narodnega Gospodarja skupaj z računom zgube in dobička. Par važnejših postavk sem omenil posebej v poročilu.

Združniki, slišali ste poročilo o delu načelstva Zadrugi zveze. Poročilo ne more biti popolno, ampak sem mogel povedati v tem obsegu le najvažnejše stvari. Vam gre sedaj sodba, ali smo izvršili svojo dolžnost. Dobrohotna kritika in stvarni nasveti naj bodo dobrodošli naši skupni stvari.

Dr. J. Basaj:

O obrestni meri pri nas in drugod.

Če zadrugarji razgovarjamo o obrestni meri, bi morali najprej odgovoriti na prvo vprašanje glede utemeljenosti in upravičenosti obrestne mere. To pa bi vodilo predač in ni namen tega razgovora razpravljati to široko in težavno vprašanje. Samo to bi mogli glede upravičenosti obrestne mere omeniti, da je varčevanje pri današnjemu ustroju družbe in nje gospodarstva važna socialna in gospodarska funkcija. V obrestni meri vidimo zato le priznanje in plačilo tej funkciji, katera je za obstoj in napredek gospodarstva ravno tako potrebna in pomembna, kot vsako drugo gospodarsko delo, najsi bo telesno ali duševno.

Zato se tudi krščansko združništvo pri obstoječih gospodarskih razmerah ne more postaviti na stališče, da bi zanikalo utemeljenost in upravičenost primernih obrestí.

Popolnoma drugo je seveda vprašanje, kakšne obrestí so primerne, torej vprašanje o višini obrestne mere. In o tem hočemo v naslednjem nekoliko izpregovoriti, ker je to vprašanje treba pravilno raztolmačiti enako vlagateljem, kakor posojiljemalcem, enako posojilnicam, kakor tistim, ki se danes potegujejo za denar hranilnic in posojilnic.

Višina obrestí ni nekaj absolutnega, temveč se ravna v prvi vrsti po kulturnih, gospodarskih in socialnih gospodarskih raz-

merah v državi. Navadno se vse te razmere reducirajo v razmerje ponudbe in povpraševanja po kapitalu, tako, da se pri danih razmerah obrestna mera običajno podvrgava zakonu ponudbe in povpraševanja.

Pa tudi pri enih in istih kulturnih, gospodarskih in socialnih razmerah sta ponudba in povpraševanje odvisna še od drugih činiteljev, s katerimi mora gospodarstvo računati, dasi so mnogokrat izven območja gospodarstva. To je vprašanje zakonodaje, vprašanje sodstva, vprašanje moralnega nivoja upnikov, dolžnikov itd. So torej še drugi faktorji, ki lahko močno vplivajo na višino obrestne mere. **S stališča združništva bi tu zlasti opozarjali na organizacijo, na izobrazbo in vzgojo ter naposled na zavednost.** Ti činitelji so, kakor bomo spodaj videli, odločilni, da moremo v Sloveniji govoriti o združni obrestni meri in da je ta združna obrestna mera nekaj tako samostojnega in močnega ravno radi močne združne organizacije in močne združne zavednosti, da se ta združna obrestna mera drži proti vsem naporom za izenačenje obrestne mere.

Države, ki so po svojih kulturnih, gospodarskih in socialnih razmerah pred nami, imajo samo po sebi umevno dosti nižjo obrestno mero, nego je obrestna mera v naši državi. Čim kulturnejša je namreč država, tembolj je v narodu ukoreninjeno, razvito in organizirano varčevanje. Radi tega se v kulturno visoko stoječih državah potom organiziranega varčevanja ustvarjajo vedno nove in nove rezerve kapitala in to v večji ali pa vsaj v enaki meri, v kakršni nastaja potreba po novih kapitalih v razvijajočem se gospodarstvu.

Zdi se nam skoro nezaslišano, da je v zadnjem času v nekaterih državah eskomptna obrestna mera padla na $3\frac{1}{2}\%$,

v drugih na 3% ali kakor n. pr. v Angliji celô na $2\frac{1}{2}\%$.

V naši državi na splošno občutimo pomanjkanje kapitala in zato mlado gospodarstvo težko občuti pritisk razmeroma visoke obrestne mere. Celô posojila, ki jih je najela država, javnopravne ustanove in samoupravne edinice, so kljub evidentni varnosti visoko-obrestna. Saj n. pr. obligacije 7% -nega investicijskega posojila nosijo pri današnjem kurzu lastnikom nad 8% obresti.

Neprimerno dražje kot država in samoupravne edinice morata kredite obrestovati obrt in industrija, ki sta pri kreditih navezana na drago bančno posredništvo. Zmerna bančna obrestna mera pa je danes v Sloveniji 12% , v južnih pokrajinah pa vseprek po 14% in več.

Obrestna mera je pač tudi v mejah države zelo različna ne le v odvisnosti od tega, kdo daje ali posreduje kapital in za kakšne namene se daje kapital, temveč tudi od tega, v katerih pokrajinah se vrši kreditiranje. V tem oziru je Slovenija gotovo med najcenejšimi. Dočim je združni kmetijski kredit v Sloveniji povprečno 7% do 8% in le izjemoma 9% , mora kmet na Hrvaškem, Slavoniji in Dalmaciji ter Vojvodini pri enakih razmerah plačati $14-16\%$, v nekaterih pokrajinah Srbije pa celo 20% do 24% .

Dočim je v Sloveniji oderušstvo vsled dobre organizacije ljudskih prihrankov, zlasti vsled goste mreže kreditnih zadrug dejansko prenehalo in bi že mogli reči, da naj o tem razpravlja le še zgodovina, sta v južnejših pokrajinah zelenaštvo in lihvarstvo še močno razvita in brez dvoma zelo ovirata, če ne naravnost onemogočata razvoj in napredek kmetijstva. (Ob priliki obiska srbskih kmetov v naši banovini so nam le-ti pripovedovali, da obrestna mera „kafu za banku“ t. j. po en dinar obresti od 10 dinarjev glavnice mesečno ali 120% letno na jugu še vedno

vlada. Zato je razumljivo, da so ti ubogi kmetje z veseljem sprejeli vest o Privilegovani agrarni banki in še z večjim veseljem sprejemajo njene 10 ali 11% -ne kredite, dočim v Sloveniji Privilegovana agrarna banka radi previsoke obrestne mere še ni prišla do posla, čeprav se je podpisovanja njenih delnic ravno slovensko zadružištvo prav lepo udeležilo.

Da je v Sloveniji obrestna mera toliko nižja, zato je več razlogov:

1. Gotovo prvi in najvažnejši je močna, solidna in dobro razvita organizacija kreditnega zadružištva.

2. To zadružištvo je zelo solidno v vsem svojem poslovanju. Zlasti se dobro zaveda svoje bistvene in temeljne naloge, da mora ljudski denar po najnižji obrestni meri biti na razpolago za ljudske potrebe.

3. Kreditne zadruge so se tudi vedno zavedale in so vedno izvrševale svoje naloge, da širijo med narodom varčevanje in zlasti mladino vzgajajo k varčnosti. Zato nam je privzgojena varčnost našega ljudstva ustvarjala in nam še vedno ustvarja nove kapitale, ki so v ljudskih zadrugah v prvi vrsti na razpolago za ljudske gospodarske potrebe in to po izjemni, po zadružni obrestni meri.

4. Kot razlog je gotovo omembe vredna tudi izobraženost našega kmeta, privzgojena mu zavest odgovornosti, da se boji visokobrestnega kredita, o katerem ve, da njegovo obrestovanje ni v pravem razmerju z današnjo donosnostjo kmetije in da bi mu moglo biti le zanka okoli vratu. Tudi za oderušstvo je vedno treba dveh kakor za pravdarstvo in pretep.

5. Naposled je važen razlog za nižjo obrestno mero v Sloveniji pravna sigurnost in promptno poslovanje sodišč, dočim so v južnih pokrajinah sodne razmere dostikrat zelo nezadovoljive. (Naj navajam za vzgled pravdo, ki jo vodi Zadružna centrala proti

neki zagrebški tvrdki že od aprila 1. 1919, ki je torej stopila sedaj že v 12. leto, pa še niti v prvi instanci ni prišlo do razsodbe.)

Poleg zadružne obrestne mere, ki je v veljavi za kmetske in deloma obrtne kredite, pa moremo govoriti o bančni obrestni meri, ki je približno 3%—4% višja od zadružne obrestne mere. Dasi je položaj trgovine, obrti in industrije, ki mora plačevati bančno obrestno mero, neprimerno ugodnejši, zlasti radi obstoječe izrazite carinske zaščite naše obrti in industrije, vendar si tudi ta skuša obrestno mero olajšati. Zato so vedno številnejši slučaji, da se trgovska in industrijska podjetja obračajo za kredite na podeželske posojilnice.

V tem pojavu tiči za naše podeželske posojilnice velika nevarnost. Stvar s trgovskimi in industrijskimi krediti se kaže namreč posojilnicam kot zelo lahka in vabljava prilika za hiter in dober zaslužek. Imajo razpoložljiv denar, zakaj ne bi dali? Posojilnica bi pridobila veliko na ugledu, če bo imela tako stranko. Promet se bo povečal, dobiček pa tudi znatno, ker bo stranka lahko plačevala 10%, ne pa samo 7% ali 8%, kot plačujejo kmetje. — In vendar moramo z zadružnega stališča take kredite odločno odsvetovati.

a) Nevarnost (riziko) trgovskih in industrijskih kreditov je neprimerno večja kot nevarnost kmečkih kreditov. Bila bi naravnost krivica za člane zadruge, ki neomejeno jamčijo, da se z velikim in riskantnim kreditom njihovo jamstvo neprimerno poostruje.

b) Nadzorstvo nad takim dolžnikom, trgovcem ali industrijcem, je članom uprave z ozirom na njihovo izobrazbo, sposobnost in prakso popolnoma nemogoče. To nadzorstvo je preko njih sposobnosti in preko njih sil. Blago, na katero se trgovec sklicuje, je danes še tu, v enem mesecu ga več ni. Tovarna s stroji predstavlja veliko vrednost,

dokler je obratovanje rentabilno. Če pa rentabilnosti več ni (— in ali more o tem presojati uprava posojilnice —), potem so poslopja skoro brez vrednosti, stroji pa samo za staro železo.

c) Taki krediti imajo običajno tendenco, da neprestano rastejo. Čim dalj greš, dalj ti kažejo. In ko kredit doseže gotovo višino, nima več posojilnica v rokah dolžnika, ampak narobe, dolžnik posojilnico. Tako je po-

vezana, da se v obupu zavê, da je na milost in nemilost izročena dolžniku in njegovi dobri ali slabi volji.

Zato naj se posojilnice previdno držijo svojega delokroga in ne podajajo na pota, na katerih se ne spoznajo in na katerih se jim lahko zgodi nesreča. Zaradi enega procenta ali dveh procentov višjih obresti naj posojilnica ne hodi v nevarnost, ki jo lahko stane življenje. (Konec prihodnjič.)

Gospodarski pregled.

Ljubljana, 12. maja 1930.

Agrarna banka razvija vedno bolj živahno delavnost. Dosedaj je plasirala vsa svoja razpoložljiva sredstva ca. 400 milijonov Din. Ker pa je potreba kmetijskega kredita v raznih krajih naše države še vedno znatna, je moralá misliti nato, da si pridobi nova sredstva. Tako ji je Narodna banka dovolila kredita 200 milijonov dinarjev po izjemno nizki obrestni meri 4%. Vzgladu Narodne banke je sledila Državna hipotekarna banka, ki je ravnatoko odobrila banki 200 milijonov Din kredita po obrestni meri 4%. In nazadnje je tudi Poštna hranilnica odobrila Agrarni banki 200 milijonov kredita ravnatoko po 4%. Tako bo imela banka sedaj na razpolago 600 milijonov Din cenegega kredita po 4%. Kajti vpoštevati je treba, da se mora bančna glavnica glasom njenih pravil obrestovati najmanj po 6%, tako da banka ni mogla dajati svojih kreditov ceneje kakor 8%, oz. 10%. Sedaj pa je banki na razpolago dovolj cenejšega kredita in vse pričakuje, da bo šla banka z obrestno mero navzdol in sicer na 6%, oz. 8%. Kakor je doslej znano se banka na našem denarnem trgu ni mogla uveljavljati, ker je bila za naše razmere obrestna mera previsoka, saj je doslej plasirala v Sloveniji ko-

maj 1 posojilo v skupnem znesku 35 000 Din. Upati je, da se bo dalo odslej, če banka zniža svojo obrestno mero, kaj več dobiti za naše kraje, ki so se tudi udejevali pri zbiranju delniške glavnice. Vsota, ki jo je banka spravila skupaj za kmetijski kredit, je znatna in presega 1 milijardo Din in od nje je pričakovati, da bo dovolj vplivala na znižanje obrestne mere in tako pripomogla k omiljenju kmetijske krize v naši državi, saj kolikor se ta javlja na polju kmetijskega kredita. Seveda bo še treba veliko dela in naporov, predno bodo razmere za kmetijski kredit na jugu države postale normalne.

Pravkar objavljeni podatki o naši trgovinski bilanci kažejo, da je v prvih treh mesecih t. l. znašal naš uvoz 1740 milijonov Din napram 1649 milijonom v prvih treh mesecih lani. Istočasno je znašal naš izvoz 1696 milijonov Din napram 1310 milijonom v prvih treh mesecih lani. Tudi v prvih treh mesecih letos je bila naša trgovinska bilanca za 44 milijonov Din pasivna, vendar se je pasivnost napram lanskem letu znatno zmanjšala: saj je znašala v prvih treh mesecih lani celih 339 milijonov Din. To zmanjšanje pasivnosti je pripisovati povečanju izvoza radi velikega izvoza pšenice in koruze.

V belgrajskih finančnih krogih se vedno več govori o novem državnem posojilu. To

zunanje posojilo je gotovo v zvezi s stabilizacijo dinarja kakor jo napoveduje ekspozicija finančnega ministra in, ki je bila napovedana že v objavi vladnega programa za 1930. Obrestna mera se je v začetku maja ponovno znižala na mednarodnih tržiščih kapitala. Tako je Francoska narodna banka znižala svoje diskontno obrestno mero na $2\frac{1}{2}\%$, Angleška banka in newyorška novčanična banka pa na 3% . Poleg tega je znižalo obrestno še več drugih držav. Vse pričakuje in se pripravlja na podpis velikega reparacijskega posojila v znesku 300 milijonov dolarjev (skoro 17 milijard Din). Obrestna mera za to posojilo bo znašala $5\frac{1}{2}\%$. Vsa znižanja uradnih obrestnih mer so imela namen pripraviti mednarodni denarni trg na emisijo tega posojila. Takoj za reparacijskim posojilom namerava najeti veliko posojilo ca. 100 milijonov dolarjev tudi Avstrija, katere ministrski predsednik se pravkar radi tega mudi v Parizu in Londonu. Nadalje se pripravlja za najetje inozemskega posojila tudi Madžarska. Pričakuje se, da bo sedaj pot prosta za velika mednarodna posojila. Naša država je sedaj uredila predvojne dolgove v Franciji, kar je zelo dvignilo njen ugled v velikem finančnem svetu. Francoski denarni trg pa je za nas izredno važen, saj je danes Francija v stanju dati prav velika inozemska posojila, ker vlada velika obilica denarja in podpira na vse načine izvoz kapitala iz Francije, kar je doslej od inflacijske dobe sem branila.

V Celju je začel izhajati strokoven hmeljarski list pod naslovom „Slovenski hmeljar“. Ureja ga znani hmeljarski strokovnjak inž. Dolinar.

Letošnji vinarski kongres se vrši v Ljubljani v dneh 28., 29. in 30. maja.

Neposredni davki so lani dali v naši državi 2006 milijonov Din. Leta 1928 je dr-

žava dobila od neposrednih davkov 1774 milijonov. Iz teh števil so razvidne posledice novega davčnega zakona, ki je stopil v veljavo dne 1. januarja 1929. Po posameznih pokrajinah se donos razdeli sledeče (vse v milijonih Din, v oklepajih podatki za 1928):

Srbija in Črna gora	694.6 (506.6)
Vojvodina	429.9 (456.0)
Hrvatska in Slavonija	430.2 (342.7)
Slovenija	212.2 (205.1)
Bosna in Hercegov.	183.1 (202.5)
Dalmacija	55.8 (58.5)

Iz teh podatkov je razvidno, da je imela največ koristi od novega davčnega zakona Bosna, potem tudi Vojvodina in Dalmacija. Izredno pa se je povišal donos davkov v Srbiji, za katero pa je bilo znano, da plačuje relativno premalo davkov.

Nazadovanje števila trgovskih obratov imamo beležiti po statistiki Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. V prvem četrtletju t. l. je bilo priglašeni 305 novih trgovin, objavljenih pa 367. Ta pojav opazimo že dalj časa, je pa v zvezi s prevelikim številom trgovcev v mestih in na deželi. Trgovin je preveč, zato je konkurenca huda in marsikdo, če nima dovolj kapitala in če ni marljiv mora opustiti trgovino, ki danes ne nese toliko, kot je nesla v prvih povojnih letih, ko se je vse trgalo za blago.

Tekoči mesec je bil razglašen zakon o prodaji državnih vrednostnih papirjev na obroke. Ta zakon smo zahtevali v interesu številnih naših ljudi, ki so izgubili ogromne vsote pri nesolidnih prodajalcih in agentih. Po novem zakonu bodo razmere postale tako urejene, da se ni bati več izgub in tudi ljudem ne bo treba plačevati velikih obresti za papirje in tudi prodajalci se bodo morali zadovoljiti s primernim dobičkom.

Zadrugam!

Vse posojilnice opozarjamo, da smo založili knjigo posojil na izredno močnem papirju in jo dali vezati solidno v cel gradel, odnosno v pol usnje. Knjiga posojil, vezana v cel gradel s 50 listi stane Din 70.—, s 100 listi Din 115.—, s 150 listi Din 150.—. Knjiga z 200 listi, vezana v pol usnje pa stane Din 230.—. Knjigo smo oskrbeli na močnem papirju in s posebno solidno vezavo na zahtevo nekaterih posojilnic.

Blagajne za posojilnice. Posojilnice, ki še nimajo blagane, pa bi si jo želele nabaviti, prosimo, da nam to sporočijo. Istočasno naj nam sporočijo vsaj približno velikost blagajne. Na podlagi zbranih naročil bomo skušali za vse posojilnice doseči s skupno nabavo najugodnejše cene.

Mape za ustanovne listine. Vse zadruge neobhodno potrebujejo posebno mapo za ustanovne listine, ki jih je treba pri vsaki reviziji predložiti revizorju. To so zlasti originalna pravila, vsi sklepi sodišča glede vpisov in izbrisov, dekret o taksnih ugodnostih, itd. Nabavili smo enotne mape za ustanovne listine in prosimo zadruge, ki take mape še nimajo, da jo takoj naročijo.

Vse blagovne zadruge opozarjamo na obvestilo Avale, ki je bilo te dni priobčeno v dnevnih listih: „Ministrstvo za trgovino in industrijo je obvestilo ministrstvo za finance, da posamezne nabavne in konzumne zadruge mnogokrat prodajajo blago vsakomur, ne pa samo članom, kakor to predvideva zakon o združništvu. Na podlagi tega je davčni oddelek ministrstva za finance poslal vsem finančnim direkcijam razpis, s katerim odreja, da se od vseh zadrug te vrste zahteva, da skupno z računskim za ključkom o poslovanju v preteklem letu predložijo tudi podatke o številu članov, obsegu in vrednosti nabavnih poslov s potrdilom,

da se je celokupno poslovanje vršilo samo s člani. — Ako bi se ugotovilo, da zadruga ne vrši poslovanja samo s svojimi člani, ima finančna direkcija take zadruge podvreči plačevanju družbenega davka (pridobnine) po zakonu od neposrednih davkih.“

Zato opozarjamo zadruge, da so pri prodaji previdne. Za enkrat bi kot praktične mere nasvetovali dvoje: a) da za člane uvedejo **nakupne knjižice** in se prodaja vrši le na podlagi teh knjižic, b) da namestijo v prodajalni napis: „**Prodaja se le članom**“.

Iz našega združništva.

Pred fuzijo celjske Zadrugne Zveze in Zveze slovenskih zadrug v Ljubljani. Kakor so že poročali dnevni listi, so pogajanja za fuzijo med Zadrugno zvezo v Žalcu ter Zvezo slovenskih zadrug v Ljubljani tako napredovala, da jih je smatrati za ugodno zaključena. Zaenkrat pa še niso znane podrobnosti. Zadrugna Zveza v Celju je najstarejša združna osrednja organizacija v naši državi, saj je bila ustanovljena že leta 1883. Težišče njenega delovanja je bilo na bivšem Štajerskem in je imela po zadnji objavljeni statistiki 161 članic (največ je imela članic koncem leta 1927: 202), od tega je bilo čez 100 kreditnih zadrug, ki so imele koncem 1927 237 milijonov vlog. Zveza sama je imela po zadnji objavljeni bilanci za 1926 18 milijonov vlog, nadalje pa tudi 6 milijonov naložb pri Slavenski banki. Zaradi tega je zašla v težkoče in so morale članice veliko žrtvovati za njeno sanacijo. V zvezi s sanacijo je bil tudi prenos sedeža leta 1928 iz Celja v Žalec. Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani je bila ustanovljena l. 1907 ter je štela koncem 1929 že 162 članic, v njej včlanjene kreditne zadruge pa so zbrale čez 300 milijonov vlog. Zveza sama pa ima 23 in pol milijona Din vlog. Če vpoštevamo

približno sedanje stanje bo imela nova organizacija nad 300 članic, v njej včlanjene kreditne zadruge pa 550 milijonov vlog. Tudi s temi številkami bo nova organizacija še vedno zaostajala za našo Zvezo, ki ima že čez 600 članic in so vloge pri njenih včlanjenih kreditnih zadrugah dosegle po predvidni cenitvi že 1 milijardo Din vlog.

Zadružništvo v državi.

Iz dalmatinskega zadružništva. Zadružni Savez v Splitu sklicuje 15. maja t. l. svoj redni občni zbor. Iz poročila namenjenega za občni zbor posnemamo, da je imel koncem 1928 220 članic, v teku leta 1929 so pristopile 3 zadruge, izstopilo oz. izključenih pa je bilo 26 tako, da je bilo koncem 1929 skupaj 197 zadrug, ki so se razdelile sledeče: 103 kreditne zadruge, nadalje 22 konsumnih zadrug, 67 produktivnih (od tega 34 ribarskih, 11 oljarskih, 6 vinarških, 5 rožmarinskih, 3 čebelarske, 3 mlekarske in 5 raznih), 3 obrtne zadruge in 2 razni zadrugi. Poleg tega je v teku leta 1930 do sedaj pristopilo 7 novih zadrug, izključenih pa je bilo 23 zadrug. Temeljito čiščenje vrst članic se še nadaljuje. Zveza se je nahajala že dalj časa v velikih finančnih težkočah predvsem radi neuspeha poslov v industriji in pri Zadružni banki v Splitu, poseči je morala vmes država. Narodna banka je odobrila Zvezi velik kredit. Nadalje je država kupila od Zveze njeno veliko palačo v Splitu. Tako je Zvezi uspelo kolikor toliko priti iz vode. To je nov primer, kam vodi v zadružništvu nezadružno poslovanje. Bilanca Zveze za 1929 izkazuje 0.6 milijona dinarjev poslovnih deležev, nadalje 7.4 milj. dinarjev vlog članic, 15.5 milj. drugih vlog ter 14 milijonov re-

eskontnega kredita. Izkazan je celo prebitek v znesku 2.793 Din. Revizijskemu poslu se seveda Zveza radi finančnih težkoč ni mogla posvetiti toliko, vendar je v teku leta 1929 bilo izvršenih 74 revizij od tega v prvi polovici leta 20, v drugi pa 54. Finančni položaj Zveze je sedaj tak, da omogoča nadaljnje poslovanje, kljub temu da dohodki Zveze še ne krijejo stroškov. Članice so bile zelo nedisciplinirane, saj je morala Zveza proti nekaterim nastopiti sodno pot, za nekatere pa celo predlagati konkurz, ker so bile pač življenja nezmožne. Svoje blagovno poslovanje je Zveza koncentrirala s fuzijo svoje Ribarske poslovnice z Zadr. kmet. poslovnico. Zveza hoče ponovno osnovati svoj denarni zavod.

Gospodarska zveza v Ljubljani notira naslednje cene: Tomaževa žlindra baza 18% Din 115.—; rudninski superfosfat v vrečah po 50 kg in po 100 kg à Din 92.—, kalijeva sol po 100 kg Din 176.—, kostni superfosfat Din 126.—; apneni dušik v pločevinastih bobnih Din 260.—; kostna moka Din 115.—; mavec (gips) Din 40.—; nitrofoskal v vrečah Din 172.—; cement dalmatinski Din 56.—; klajno apno Din 275.—; lanene tropine Din 3.50; modra galica Din 7.80; žveplo Din 3.20. Pri vagonškem odjemu se cene za gnojila in cement znatno znižajo na franco vsaka postaja. Mlatilnice s tresali in reto Din 4.100.—; slamoreznice Din 1.700.— do 2.000.—; čistilnik 10 sit Din 1.500.—; plugi Din 500.— do Din 940; reporeznica M. R. Din 550.—; trijerji Din 2.000.— do 3.500.—; mlatilnice na ročni pogon Din 2.200.—; robkači Din 900.—; sadni mlini Din 1.400.— do Din 1.700.—; brzoparilniki Din 1.400.— do Din 2.800.—; kosilni stroji Din 2.000.—; travniške brane z zvezdnatimi členki Din 900.—; travniške brane z jeklenimi špicami Din 800.—; patent motike „Rapp“ Din 70.—.

Redni občni zbor Osrednje čipkarske zadruge v Ljubljani, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 1. junija 1930 ob 10. uri dopoldne v spodnjih prostorih 1. DKD v Ljubljani. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem obč. zboru. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobritev račun. zaključka za 1. 1929. 5. volitev nadzorstva. 6. čitanje revizijskega poročila. 7. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega konsumnega društva v Lučah, r. z. z. o. z., se bo vršil 25. maja 1930 ob 1. uri popoldne v društvenih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev račun. zaključka za 1. 1929. 4. volitev nadzorstva. 5. sprememba pravil. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Loškem potoku, r. z. z. n. z., se bo vršil v prostorih Hranilnice in posojilnice na Tabru dne 29. maja ob 15. uri popoldne. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika lanskega obč. zbora. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobritev račun. zaključka za 1. 1929. 5. volitev načelstva. 6. volitev nadzorstva. 7. poročilo o izvršeni reviziji. 8. slučajnosti.

Občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 25. maja 1930 ob pol 8. uri v posojilničnih prostorih. Dnevni red: 1. odobritev zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev račun. zaključka za 1. 1929. 4. čitanje revizijskega zapisnika. 5. slučajnosti.

Občni zbor Strojne zadruge v Sv. Lovrencu na Dravskem polju, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo dne 25. maja 1930 ob 8. uri v posojilničnih prostorih. Dnevni red: 1. odobritev zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev račun. zaključka za 1. 1929. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. slučajnosti.

Občni zbor Mlekarske zadruge v Sv. Lovrencu na Dravskem polju, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo dne 25. maja 1930 ob pol 9. uri v posojilničnih prostorih. Dnevni red: 1. odobritev zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev račun. zaključka za leto 1929. 4. čitanje obeh zadnjih revizijskih poročil. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. sklepanje o likvidaciji zadruge. 7. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Lučah, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 25. maja 1930 ob 13. uri v poslovnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem obč. zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobrenje račun. zaključka za 1. 1929. 4. slučajnosti.

Redni občni zbor Lesne zadruge v Lučah, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 25. maja 1930 ob 14. uri v občinski pisarni. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobrenje račun. zaključka za 1. 1929. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Nabavne in prodajne zadruge zveze kmet. podružnic Ljutomerskega okraja, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 29. maja 1930 ob 8. uri v Radinskem vrhu št. 20. Dnevni red: 2. čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev račun. zaključka za 1. 1929. 4. razni predlogi.

Občni zbor Kmetijske zadruge v Moravčah, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo dne 25. maja 1930 ob 8. uri dopoldne v kaplaniji. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem obč. zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev račun. zaključka za 1. 1929. 4. slučajnosti.

Občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice pri Sv. Martinu pod Vurbergom, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 25. maja 1930 po rani božji službi v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 4. odobritev račun. zaključka za leto 1929. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Mežici, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 25. maja 1930 ob 11. uri v društveni sobi pri Kevpu. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obč. zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. potrjenje račun. zaključka za 1. 1929. 4. poročilo o izvršeni reviziji. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice pri sv. Mihaelu poleg Soštanja, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 1. junija 1930 ob 11. uri dopoldne v Slomškovem domu. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem obč. zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev račun. zaključka za leto 1929. 4. sprememba pravil. 5. volitev nadzorstva. 6. čitanje revizijskega poročila. 7. predlogi in slučajnosti.

Občni zbor Stavbne zadruge Prosvetni dom v Novem mestu, r. z. z. o. z., se bo vršil v pondeljek 26. maja 1930 ob pol 6. uri zvečer v posvetovalnici Ljudske posojilnice v Novem mestu. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. potrjenje račun. zaključka za leto 1929. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. slučajnosti.

Občni zbor Ljudske posojilnice v Oplotnici, r. z. z. n. z., se bo vršil 1. junija 1930 ob 15. uri v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev račun. zaključka za 1. 1929. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Strojne zadruge v Pongercyah, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo dne 25. maja 1930 pri načelniku Š. Lah, ob 3. uri popoldne. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobrenje račun. zaključka za 1. 1929. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Ponikvi, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 9. junija t. l. ob 3. uri popoldne v hranilničnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev račun. zaključka za 1. 1929. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijskega društva v Rovtah, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 9. junija 1930 ob pol 3. uri popoldne v društvenih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobrenje račun. zaključka za 1. 1929. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti.

Redni občni zbor Okrajne posojilnice v Radečah pri Zidanem mostu, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 27. maja 1930 ob 3. uri popoldne v posojilnični sobi. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobrenje račun. zaključka za 1. 1929. 3. čitanje revizij. poročila. 4. nadomestna volitev. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Raki, r. z. z. n. z., se bo vršil 29. maja 1930 ob 3. uri popoldne v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za 1. 1929. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

XX. redni občni zbor Živinorejske zadruge v Sodražici, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 1. junija 1930 ob 3. uri popoldne v dvorani Kmetijskega društva v Sodražici. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva. 4. poročilo tajnika in blagajnika. 5. odobritev rač. zaključka za 1. 1929. 6. dopolnilna volitev načelstva. 7. volitev rač. pregledovalcev. 8. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Stični, r. z. z. n. z., se bo vršil 29. maja 1930 ob 7. uri v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za 1. 1929. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Stopercah, r. z. z. n. z., se bo vršil 29. maja 1930 ob 9. uri predpoldne v župnišču. Dnevni red: 1. odobritev rač. zaključka za 1. 1929. 2. volitev načelstva in nadzorstva. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Suhorju, r. z. z. n. z., se bo vršil 25. maja 1930 ob 4. uri popoldne v uradnem prostoru. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. odobritev rač. zaključka za 1. 1929. 4. volitev enega odbornika. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Svečini, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 25. maja 1930 ob 3. uri popoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. potrjenje račun. zaključka za 1. 1929. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruge v Satahovcih, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 25. maja 1930 ob 16. uri popoldne v prostorih zadruge. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. volitev nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za 1. 1929. 4. sprememba pravil. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v št. Juriju pri Grosupljem, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 24. maja 1930 ob 7. uri popoldne v prostorih g. Josipa Permeta iz Ponove vasi št. 27. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem obč. zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev račun. zaključka za 1. 1929. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Mlekarske zadruge v Škofjiloki, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 25. maja 1930 ob pol 4. uri popoldne v združnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. odobritev račun. zaključka za 1. 1929. 4. volitev enega člana načelstva. 5. volitev dveh članov nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Električno-strojne zadruge v Šmarci, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo dne 15. junija 1930 ob pol 4. uri popoldne v hiši zadruge v

Šmarci št. 3. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem obč. zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za 1. 1929. 4. sprememba pravil. 5. predlogi. 6. izvolitev treh članov v razsodišče. 7. slučajnosti.

Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice pri sv. Tomažu pri Ormožu, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 25. maja 1929 ob 3. uri popoldne v uradni pisarni. Dnevni red: 1. čitanje in odobritev zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. potrjenje rač. zaključka za 1. 1929. 5. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Trebnjem, r. z. z. o. z., se bo vršil 25. maja 1930 ob 9. uri popoldne v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za 1. 1929. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Trebnjem, r. z. z. n. z., se bo vršil 25. maja 1930 ob 8. uri popoldne v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za 1. 1929. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Turnišču, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 1. junija 1930 ob 15. uri v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za 1. 1929. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Vavti vasi, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 25. maja 1930 ob 7. uri v združni pisarni. Dnevni red: 1. prečitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo a) načelstva b) nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za 1. 1929. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Veliki Dolini v likvidaciji, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 25. maja 1930 ob 8. uri v župnišču. Dnevni red: 1. sklepanje o poročilu likvidatorjev o končani likvidaciji. 2. sklepanje o shrambi poslovnih knjig.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v št. Vidu pri Grobelnem, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 25. maja 1930 ob 3. uri popoldne v občinski pisarni št. Vid pri Grobelnem. Dnevni red: 1. čitanje revizijskega poročila. 2. odobritev račun. zaključka iz leta 1929. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Veliki Nedelji, r. z. z. n. z., se bo vršil na križevu dne 29. maja 1930 ob 2. uri pop. v uradnem prostoru. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem obč. zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. potrjenje rač. zaključka za 1. 1929. 4. poročilo o izvršeni reviziji. 5. slučajnosti.

Občni zbor Lesno gospodarske zadruge na Zgornji Polskavi, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 24. maja 1930 ob 9. uri popoldne pri g. Vinko Potočnik pos. v Loki št. 24. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za 1. 1929. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.